

Sygn. akt XV Ca 602/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Godlewski

Sędzia: SO Michał Wysocki (spr.)

Sędzia: SO Brygida Łagodzińska

Protokolant: p.o. staż. Barbara Zomer

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2014 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa małoletniej M. I. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego J. I. i J. I.

przeciwko A. S.

o ustalenie ojcostwa i alimenty

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 11 marca 2014 r.

sygn. akt IV RC 477/13

oddala apelację.

/-/ M. Wysocki/-/ K. Godlewski/-/ B. Łagodzińska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 marca 2014r. Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, w sprawie IV RC 477/13 z powództwa małoletniej M. I.działającej przez matkę J. I.oraz J. I.przeciwko A. S., o ustalenie ojcostwa, alimenty i zapłatę, ustalił, że A. S., nazwisko rodowe S., ur. (...)w K., syn J.i I.- nazwisko rodowe W., zameldowany w O.przy ul. (...), jest ojcem małoletniej M. I., ur. (...)w P., dla której Urząd Stanu Cywilnego w P.sporządził akt urodzenia numer (...), córki J. I., nazwisko rodowe I., ur. (...)w M.(pkt 1); nadał małoletniej powódce jej dotychczasowe nazwisko, to jest (...)(pkt 2); pozbawił pozwanego władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. I.(pkt 3); zasądził od pozwanego na rzecz małoletniej powódki M. I.alimenty w kwocie po 600zł miesięcznie, płatne z góry, do dnia 10-tego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności, do rąk matki powódki - J. I., począwszy od dnia 21 czerwca 2013r. (pkt 4); w pozostałym zakresie powództwo o alimenty oddalił (pkt 5); zasądził od pozwanego na rzecz powódki J. I.kwotę 1.500zł tytułem zwrotu wydatków związanych z ciążą i porodem (pkt 6); nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu kwotę 2.091zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, w zakresie kosztów badań DNA (pkt 7); w pozostałym zakresie nie obciążył pozwanego kosztami

sądowymi (pkt 8); wyrokowi w pkt. 4 i 6 nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 9); oraz wyrokowi w pkt. 4 nadał klauzulę wykonalności (pkt 10).

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia M. I. urodziła się (...) w P. i pochodzi z nieformalnego związku (...). Strony poznały się na przełomie maja i czerwca 2012r. i od sierpnia tworzyły nieformalny związek. Strony współżyły ze sobą, a w okresie od października do końca listopada 2012r. pozwany zamieszkał u powódki, przy czym pozwany nie partycypował w kosztach mieszkaniowych. W tym czasie powódka nie współżyła z innymi mężczyznami. Po raz ostatni J. I. podjęła pożyście fizyczne z pozwanym w listopadzie 2012r. W grudniu 2012r. powódka poinformowała partnera, że jest z nim w ciąży, na co pozwany zareagował negacją i sugestią, iż dziecko pochodzi od innego partnera. Następnie zerwał wszelkie kontakty tłumacząc, iż była to niezobowiązująca znajomość. W dniu 31 maja 2013r. powódka urodziła córkę, poród był o czasie, a w akcie urodzenia jako dane ojca dziecka podała imię (...). Pozwany nie widział dziecka po urodzeniu, nie brał żadnego udziału w jego wychowaniu i utrzymaniu. Nie przejawiał żadnego zainteresowania sytuacją J. I.. Nie partycypował też w żadnym stopniu w zakupie rzeczy potrzebnych dla dziecka przed porodem. Wyprawkę dla dziecka powódka kupiła razem ze swoim ojcem, A. I., który w grudniu 2012r. dowiedział się, że córka jest w ciąży. Wcześniej przez trzy lata nie utrzymywali ze sobą kontaktów. Dokonali wówczas wspólnie zakupu wózka, łóżeczka, pościeli, materacyka, odzieży, pieluch i innych niezbędnych rzeczy dla dziecka. Od urodzenia dziecka pozwany widział je łącznie trzy razy - raz przed salą rozpraw w sądzie, raz na badaniach DNA w przedmiotowej sprawie i raz w styczniu 2014r. na prośbę matki dziecka - spotkanie trwało wówczas ok. godziny, pozwany nie chciał zająć się dzieckiem, ani wziąć je na ręce. Zgodnie z wnioskiem pozwanego w sprawie niniejszej przeprowadzono opinię z badań DNA. Laboratorium (...) w P. w opinii z dnia 24 stycznia 2014r. przedstawiło wyniki tych badań (polimorfizmu DNA metodą jednopunktową) wskazując, iż w 100% potwierdzają one ojcostwo A. S. w stosunku do małej M. I..

J. I. ma 23 lata, wykształcenie średnie bez zawodu. Obecnie mieszka z dzieckiem u swojej matki w domu jednorodzinnym, należącym do członków dalszej rodziny, bez konieczności uiszczania czynszu najmu. Domownicy ponoszą jedynie koszty bieżącej eksploatacji i rachunków, według ilości osób - na małą M. I. i J. I. przypada kwota ok. 600zł miesięcznie łącznie. W 2011r. matka małej M. I. była zatrudniona w firmie H (...)i jej dochód za ten rok wyniósł łącznie 11.971,81zł brutto, zgodnie z przedłożonym zeznaniem podatkowym. Od stycznia 2013r. była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. i pobierała zasiłek dla bezrobotnych w okresie od 22 stycznia 2013r. do lipca 2013r. w średniej wysokości ok. 560zł miesięcznie. Od dnia 16 sierpnia 2013r. podjęła pracę w sklepie odzieżowym w centrum handlowym (...)w P. na podstawie umowy zlecenia z zarobkiem 6zł netto za godzinę zgodnie z umową. Pracuje tam nadal w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem ok. 600zł netto miesięcznie. Matka J. I. także pracuje, osiąga dochody ok. 2.000zł. Prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe. Powódka chciałaby podjąć pracę na cały etat, ale to łączy się z koniecznością zapewnienia opieki dla dziecka i opłacenia kosztów żłobka lub niani, na co J. I. nie stać. Obecnie opiekę nad dzieckiem sprawuje osobiście, korzystając z pomocy swojej matki, w czasie pobytu w pracy. Otrzymuje zasiłek rodzinny, z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Nie korzysta z pomocy socjalnej. Rodzice J. I. są po rozwodzie. Czasami finansowo pomaga jej ojciec, dokonując incydentalnych zakupów, np. w aptecce lub sklepie spożywczym i są to kwoty rzędu 100zł raz na dwa miesiące. J. I. nie pozostaje w związku małżeńskim, ani nieformalnym i nie posiada innych dzieci. Nie posiada żadnego majątku. Dochód powódki w 2012r. wyniósł łącznie 5.683,66zł przed opodatkowaniem. Planuje ona wraz z matką przeprowadzkę do lokalu socjalnego. Z uwagi na dotychczasową postawę pozwanego, którego sama kilkakrotnie i bezskutecznie próbowała skłonić do kontaktu z córką, obecnie nie zgadza się by miał on władzę rodzicielską nad dzieckiem. Pozwany dotąd w żaden sposób nie zabiegał o kontakt z córką, ani też nie interesował się jej sytuacją. Małoletnia M. I. ma obecnie 10 miesięcy. Pozostaje w domu pod pieczęcią matki. Od września 2014r. J. I. chciałaby zapisać córkę do żłobka. Dziecko nie zażywa leków na stałe, przyjmuje jedynie witaminy, Jest ogólnie zdrowe. Na bieżące podstawowe koszty utrzymania małej M. I. składają się: pieluchy ok. 150-200zł, mleko modyfikowane, żywność w słoiczkach i kaszki ok. 350zł miesięcznie, środki czystości ok. 40zł, odzież ok. 100-120zł, partycypacja w kosztach mieszkaniowych ok. 300zł, łącznie średnio ok. 960zł miesięcznie. Do tego dochodzą koszty zakupu zabawek czy leków w razie choroby.

A. S. ma 28 lat, jest kawalerem, nie posiada innych dzieci poza małoletnią powódką. Urodził się w K., ma obywatelstwo polskie. Ukończył liceum ogólnokształcące w K., następnie kilka razy rozpoczął różne studia wyższe w tym mieście, wielokrotnie zmieniając kierunki i przerywając je. Obecnie studiuje niestacjonarnie etnolingwistykę na kierunku filologii, na Uniwersytecie (...) w P., kończy II rok studiów I stopnia. Planowany termin ukończenia nauki to 30 września 2015r. Studia są zaoczne i odpłatne. Po rozpadzie nieformalnego związku stron, do listopada 2013r. pozwany przebywał i pracował w H., na podstawie umowy o pracę na czas określony, z zarobkiem ok. (...)tygodniowo. Była to praca sezonowa. Za mieszkanie i wyżywienie uiszczał opłaty ok. (...)tygodniowo. Ze złożonej informacji rocznej za rok 2013 wynika, iż za granicą zarobił łącznie (...)Uprzednio pracował dorywczo w P., bez umowy, otrzymując wynagrodzenie ok. 1500zł miesięcznie, a na umowę o pracę ostatni raz był zatrudniony w 2009r. jako sprzedawca za wynagrodzeniem, według deklaracji pozwanego 1.200zł miesięcznie. Po powrocie z H. w listopadzie 2013r. początkowo zatrzymał się u ojca, niedaleko Ł. i mieszkał tam do lutego 2014r. Aktualnie zamieszkuje u swoich znajomych w P. przy ul. (...), nie ponosząc tam kosztów opłat mieszkaniowych. Pozwany nie jest nigdzie zatrudniony oraz nie jest zarejestrowany w PUP jako osoba bezrobotna. Planuje założyć własną działalność gospodarczą w branży kulturowej, w kierunku „rewitalizacja J.”, i te działania, jak podaje, pochłaniają cały jego bieżący czas i absorbują w całości finansowo. Obecnie podejmuje prace dorywcze jako grafik, także przy wykonywaniu tatuaży. Rodzice pozwanego są z zawodu grafikami. Pozwany deklaruje, iż z uwagi na plany zawodowe związane z rozpoczęciem działalności, nie może partycypować w kosztach utrzymania dziecka powyżej 200zł miesięcznie. Z przedłożonego zeznania podatkowego za rok 2013 wynika, iż uzyskał dochód łączny 1.000zł z tytułu praw autorskich i innych, pozycja 54 PIT-11. W 2012r. pozwany nie deklarował dochodu do opodatkowania zgodnie z zaświadczeniem Naczelnika Urzędu Skarbowego. W toku sprawy pozwany początkowo utrzymywał z J. I. sporadyczny kontakt telefoniczny, który jej zdaniem zmierzał wyłącznie do przekonania jej do wycofania powództwa. Obecnie, po potwierdzeniu, iż małoletnia jest jego dzieckiem, nadal nie interesuje się córką, nie zabiega o możliwość kontaktu z nią. Nie łoży też nadal na jej utrzymanie, nie pomaga w opiece nad nią. Nadto pozwany dotąd często wyjeżdżał z kraju i kontakt z nim był wówczas utrudniony.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie, uznanych za wiarygodne zeznań świadków J. Z., A. I. i E. W. oraz zeznań powódki J. I., a także częściowo na podstawie uznanych jedynie częściowo za wiarygodne zeznań pozwanego A. S.. Nadto podstawę rozstrzygnięcia stanowiła także opinia biegłych w przedmiocie badań DNA, która nie budziła żadnych wątpliwości Sądu, a także nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Powołując się na treść przepisów art. 84 § 1 krip i art. 85 § 1 i 2 krip, Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie było bezsporne, iż J. I. i A. S. współżyli ze sobą w okresie koncepcyjnym. Powódka od początku wskazywała, iż w tym okresie nie współżyła z żadnym innym mężczyzną i w grudniu 2012r. poinformowała pozwanego, że jest z nim w ciąży. Informacje te potwierdzali także świadkowie, wskazując, iż strony tworzyły nieformalny związek, zamieszkiwały wspólnie, a powódka informowała ich następnie, że jest w ciąży z pozwanym. Pozwany pomimo to kwestionował swoje ojcostwo wobec małoletniej powódki i wnosił o przeprowadzenie dowodu z badań DNA. Wyniki badań potwierdziły ponad wszelką wątpliwość, iż pozwany jest ojcem małoletniej powódki (z wynikiem potwierdzającym ojcostwo w 100%), żadna ze stron nie kwestionowała następnie powyższej opinii. Zatem Sąd I instancji, w oparciu o powyższe, na podstawie w/w przepisów ustalił, że pozwany A. S. jest ojcem małoletniej M. I., ur. (...) w P..

Następnie wskazując na art. 89 § 1 i 2 krip, Sąd I instancji rozstrzygając o nazwisku małoletniej powódki podniósł, że ostatecznie pozwany wyraził zgodę na pozostawienie dziecku nazwiska matki (...) i strony złożyły zgodne oświadczenie o ustaleniu nazwiska małoletniej jako nazwiska dotychczasowego - (...). W związku z powyższym, Sąd Rejonowy na podstawie art. 89 § 1 i 2 krip nadał małoletniej powódce jej dotychczasowe nazwisko, to jest (...).

W dalszej kolejności Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 93 § 2 krip, jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd w wyroku ustalającym ojcostwo, może orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców. Przepisy art. 107 i 109-111 krip stosuje się odpowiednio. Dalej Sąd ten stwierdził, że

w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy w sposób wyraźny wskazuje na to, że pozwany nie wykazywał żadnego zainteresowania dzieckiem od chwili jego poczęcia, przez czas narodzin, aż do dnia dzisiejszego. Nawet wyniki badań DNA przeprowadzone w toku sprawy na jego wniosek w żaden sposób nie wpłynęły na postawę pozwanego, który nie zrealizował w żadnej mierze deklarowanych wcześniej zachowań. Pozwany nie podjął żadnego kontaktu z powódką, by ustalić kwestię odwiedzin dziecka, nie telefonował z zapytaniem o jego rozwój, jak też w żaden inny sposób nie dopytywał jak czuje się matka dziecka i małaletnia i w czym może im pomóc. Nie zweryfikował też swojej postawy w zakresie partycypowania w kosztach utrzymania córki i dotąd nie przekazał matce dziewczynki żadnego wsparcia finansowego dla niej. Niełożył na utrzymanie córki w żadnym zakresie. Argumentując brak działań w tym zakresie, pozwany wskazywał na konieczność skupienia na własnych poczynaniach zawodowych, które determinują cały jego czas i aktualne możliwości finansowe. Podkreślał, że sprawa niniejsza i zachowanie J. I. jest dla niego „traumą emocjonalną”, która trwa ilekroć widzi powódkę i małaletnią. Zachowania pozwanego są skrajnie niedojrzałe, przy uwzględnieniu jego wieku, stopnia rozwoju, wykształcenia, stanu zdrowia psychicznego. Są także egocentryczne. J. I. wnosiła o pozbawienie władzy rodzicielskiej pozwanego nad małaletnią córką, bowiem z własnej woli nie podjął starań by nawiązać jakąkolwiek relację z dzieckiem, jak i nie skorzystał z możliwości kontaktu z córką. Podkreślała także aktualny brak kontaktu z pozwanym, negatywne relacje stron i częste zmiany miejsca zamieszkania pozwanego, w tym wyjazdy zagraniczne. Sam pozwany nie wyraził w zasadzie żadnego stanowiska wprost w kwestii władzy rodzicielskiej. Oględnie określał, że generalnie chciałby mieć „jakiś” udział w życiu córki, ale nie potrafił tego bliżej sprecyzować. Tłumaczył, że brak konkretnego poglądu na kwestię władzy rodzicielskiej i uczestnictwa w wychowaniu dziecka lub braku tego uczestnictwa, wynika z nieznamośności dalszych planów własnych. Sąd zważył, że postawa pozwanego nie daje absolutnie żadnych gwarancji, ani żadnych podstaw by przypuszczać, iż w najbliższym czasie ulegnie zmianie i będzie chciał naprawdę zaistnieć w życiu dziecka i wziąć udział w jego wychowywaniu. Pozwany w sposób rażący zaniedbuje względem małaletniej córki swoje obowiązki rodzicielskie od czasu jej urodzenia, nie kontaktuje się z córką i niełożył dotąd żadnych kwot na jej utrzymanie. Dobro dziecka i faktyczna sytuacja małaletniej, wychowywanej tylko przez matkę, przemawia aktualnie za wydaniem orzeczenia o pozbawieniu władzy rodzicielskiej. W przyszłości, jeżeli pozwany zmieni swoją postawę, nawiąże relację z córką i weźmie udział w jej życiu, możliwe jest złożenie wniosku o przywrócenie władzy rodzicielskiej. Nie ma także przeszkód do nawiązania jakiegokolwiek kontaktu czy uregulowania sądowego kontaktów, w razie zaistnienia takiej potrzeby. Aktualnie nie ma natomiast żadnych podstaw, aby pozwanemu przysługiwała władza rodzicielska nad córką. Na podstawie art. 93 § 2 krip w zw. z art. 111 § 1 krip, Sąd Rejonowy pozbawił zatem pozwanego władzy rodzicielskiej nad małaletnią M. I..

Sąd Rejonowy ustalił również zakres obowiązku alimentacyjnego po stronie zobowiązanego A. S. na rzecz małaletniej powódki. Matka powódki domagała się zasądzenia alimentów po 1.200zł miesięcznie od czerwca 2013r., a pozwany uznawał powództwo o alimenty do kwoty 200zł miesięcznie. Powołując się na art. 133 krip, art. 135 krip i art. 96 krip, Sąd przedstawił zasady orzekania o w/w obowiązku. W szczególności wskazał on, że do wyznaczenia zakresu obowiązku alimentacyjnego wymagane jest nie tylko wzięcie pod uwagę kwoty aktualnie osiągniętych zarobków, lecz także uwzględnienie możliwości zarobkowych zobowiązanego, czyli kwoty, jakie zarabiałby, gdyby owe możliwości wykorzystywał w pełni. Sąd I instancji dokonując analizy potrzeb usprawiedliwionych małaletniej powódki w skali miesiąca uznał je w kwocie przynajmniej ok. 960zł miesięcznie, mając na uwadze m.in. jej wiek, stopień rozwoju, stan zdrowia i stopę życiową prezentowaną przez oboje rodziców. Na bieżące podstawowe koszty utrzymania małaletniej składają się: pieluchy ok. 150-200zł, mleko modyfikowane, żywność w słoiczkach i kaszki ok. 350zł miesięcznie, środki czystości ok. 40zł, odzież ok. 100-130zł, partycypacja w kosztach mieszkaniowych ok. 300zł, łącznie średnio ok. 960zł. Do tego dochodzą koszty zakupu zabawek czy leków w razie choroby. Matka małaletniej w sposób racjonalny wskazała wydatki na wyżywienie, mleko, pieluchy czy środki czystości. Sąd z urzędu ustalił koszt odzieży kierując się doświadczeniem zawodowym. Partycypację w kosztach mieszkaniowych ustalono proporcjonalnie do wielkości gospodarstwa domowego. Sąd ten zauważył, iż wyłącznie matka małaletniej powódki sprawuje nad nią wyłączną opiekę, posiłkując się pomocą swojej matki, a zatem ponosi osobiste starania o jej wychowanie i sprawuje pieczę (art. 135 § 2 krip). J. I. podjęła pracę zarobkową w wymiarze 1/2 etatu. Jednak osiągnięte z tego tytułu dochody są jednak nieznaczne i dąży do zatrudnienia na pełen etat. Wówczas będzie musiała oddać dziecko do żłobka, co zwiększy w/w koszt utrzymania o kwotę ok. 250zł miesięcznie, przyjmując, że byłby to żłobek państwowy. Odnosząc się natomiast do możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, Sąd Rejonowy wskazał, iż pozwany

ma możliwości zarobkowe, by sprostać łożeniu na małoletnią powódkę alimentów w kwocie po 600zł miesięcznie. Pozwany jest zdrowym, młodym człowiekiem, w pełni sprawnym, zdolnym do pracy zarobkowej i to w pełnym wymiarze czasowym, jak i dodatkowej pracy dorywczej. Z pewnością w skali miesiąca jest w stanie uzyskać dochody w kwocie ok. 2.000zł, jeśli nie wyższe. Okoliczność braku wykształcenia wyższego w żadnej mierze nie ogranicza jego możliwości. Sam pozwany wskazał, że dotąd pracował w różnym charakterze, także za granicą, jak choćby w toku niniejszej sprawy. Kilkakrotne podejmowanie studiów na różnych kierunkach i rezygnacja z nich, świadczy o mało odpowiedzialnym podejściu do życia pozwanego. Z kolei okoliczność, iż mając obecnie 28 lat i będąc studentem II roku pozwany uważa się za zwolnionego niejako z ponoszenia konsekwencji swoich dotychczasowych decyzji życiowych, jest potwierdzeniem powyższego. Obowiązkiem pozwanego jest podjęcie jakiegokolwiek pracy, także poniżej jego kwalifikacji, w celu utrzymania dziecka. Kwota proponowana przez pozwanego - 200zł miesięcznie jest całkowicie oderwana od faktycznych potrzeb dziecka i możliwości zarobkowych pozwanego. Z uwagi na ciężący na nim obowiązek alimentacyjny względem córki, który jest priorytetowym ponad inne zobowiązania, winien działania własne zweryfikować, aby ich realizacja nie odbywała się właśnie kosztem dziecka. Poza małoletnią powódką A. S. nie ma nikogo na swoim utrzymaniu. Pozwany zajmuje się dodatkowo grafiką, co stanowi jego incydentalne źródło dochodu. Ma zatem i kompetencje zawodowe i kwalifikacje, jak i możliwości czasowe, a zatem zdaniem Sądu winien łożyć na małoletnią powódkę kwoty wyższe niż jej matka, stosownie do ustalonych potrzeb dziecka w zakresie usprawiedliwionym, bowiem to na niej spoczywają całe starania i powinności osobiste. Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz małoletniej powódki alimenty w kwocie po 600zł miesięcznie, począwszy od dnia złożenia pozwu w sprawie, to jest 21 czerwca 2013r. W pozostałej części Sąd Rejonowy oddalił powództwo o alimenty jako wygórowane.

Sąd Rejonowy rozstrzygnął także w przedmiocie kosztów wyprawki i utrzymania powódki w okresie ciąży i porodu, na podstawie art.141§1 krip. W niniejszej sprawie pozwany uznał żądanie o zapłatę w całości zobowiązując się jednocześnie do zapłaty żądanej pozwem kwoty 1.500zł jednorazowo na rzecz powódki, wobec czego Sąd I instancji taką kwotę zasądził od pozwanego na rzecz powódki. Zgodnie z treścią art.213§2 kpc, sąd jest związany uznaniem powództwa. W niniejszej sprawie Sąd nie stwierdził, aby uznanie to było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzało do obejścia prawa.

Nadto na podstawie art.333§1 pkt 1 kpc i art. 1082 kpc Sąd Rejonowy nadał wyrokowi w pkt. 4 rygor natychmiastowej wykonalności oraz klauzulę wykonalności. W zakresie roszczenia o zapłatę, z uwagi na uznanie powództwa, na podstawie art.333§1 pkt 2 kpc Sąd ten nadał wyrokowi w pkt. 6 rygor natychmiastowej wykonalności.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 kpc w związku z art. 100 kpc i nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań- Grunwald i Jeżyce w Poznaniu kwotę 2.091zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, w zakresie kosztów badań DNA, poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa. J. I. złożyła wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków i na podstawie przedstawianego przez nią materiału dowodowego, Sąd nie widział przesłanek do dopuszczania badania DNA z urzędu. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, które wskazywałyby na potrzebę dopuszczenia takiego badania oraz przyznawał, że współżył z matką małoletniej w 2012r. Domagał się prowadzenia badań DNA i był pouczone o kosztach takich badań. Badania wykazały, że pozwany jest ojcem małoletniej powódki. Pozwany nie został zwolniony od kosztów sądowych w sprawie i nie składał takiego formalnego wniosku. Nie ma także absolutnie żadnych podstaw do odstąpienia od obciążania go kosztami badań DNA, które sam spowodował, składając wniosek o ich prowadzenie. Sąd uwzględnił częściowo prośbę pozwanego wyrażoną bezpośrednio przed zamknięciem rozprawy „o rozważenie możliwości odstąpienia od obciążania go kosztami lub obciążenia tymi kosztami częściowo”, poprzez odstąpienie od obciążenia pozwanego pozostałymi kosztami procesu.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany A. S., który zaskarżył go w części, tj. co do rozstrzygnięć zawartych w pkt. 3 i 4. Sądowi I instancji pozwany zarzucił przy tym, że:

1) pozbawiając pozwanego władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. I., pozbawił ojca uczestnictwa w wychowaniu dziecka, w jego prawidłowym rozwijaniu się. Dla prawidłowego rozwoju małoletniej konieczne jest aby od samego

początku miała kontakt z ojcem, który będzie decydował o jej prawidłowym rozwoju psychicznym. Przesłanek z art. 111 § 1 krip nie można oceniać w oderwaniu od dobra małoletniej. Pozbawienie ojca władzy rodzicielskiej sprzyjałoby odcięciu ojca od dziecka, a więc byłoby krzywdą dla małoletniej;

2) zasądając alimenty na rzecz małoletniej w kwocie 600zł, Sąd nie wziął pod uwagę wieku dziecka, jego potrzeb, jak również sytuacji materialnej pozwanego, który studiuje – miesięczny koszt opłaty za studia to 370zł; pozwany otrzymuje co miesiąc stypendium w wysokości 410zł, a za wynajem mieszkania płaci 450zł miesięcznie i mimo ciężkiej sytuacji materialnej deklaruje uiszczenie alimentów w kwocie 300zł miesięcznie.

Z uwagi na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie mu władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. I., a także zasądzenie alimentów w wysokości 300zł miesięcznie; ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powódka J. I., we własnym imieniu i w imieniu małoletniej powódki M. I., wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na wstępie wskazać należy, że kwestiami spornymi na obecnym etapie postępowania było pozbawienie pozwanego władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. I., a także wysokość obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem małoletniej. Podstawą rozstrzygnięcia przez Sąd II instancji był materiał dowodowy zgromadzony przed Sądem Rejonowym, uzupełniony dowodami przeprowadzonymi bezpośrednio przed Sądem II instancji. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, dokonując swobodnej oceny całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego i w ocenie Sądu Okręgowego, wbrew twierdzeniom podnoszonym w apelacji, brak było podstaw do kwestionowania tych ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy uzupełniając materiał dowodowy dopuścił, na podstawie art. 382 kpc, dowód z uzupełniającego przesłuchania stron. Zarówno powódka, jak i pozwany, przedstawili swoją obecną sytuację życiową i majątkową, a także wzajemne stosunki, które w zasadzie nie różniły się od tych przedstawianych przed Sądem Rejonowym, z tą różnicą, iż zgodnie z zeznaniami pozwanego, w chwili obecnej uzyskuje on dochody w wysokości ok. 1.000zł miesięcznie z tytułu wykonywanej działalności gospodarczej.

Odnosząc się do pierwszej kwestii wymagającej rozstrzygnięcia, a mianowicie pozbawienia pozwanego władzy rodzicielskiej nad córką, Sąd Okręgowy stwierdza, że w jego ocenie, w tym zakresie w pełni należy podzielić ustalenia i rozważania poczynione przez Sąd I instancji. Analiza okoliczności sprawy wskazuje jednoznacznie, że w chwili obecnej ziściły się przesłanki do wydania takiego orzeczenia. Co prawda zasadą jest, że władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom i każde z nich jest zobowiązane i uprawnione do jej wykonywania (art.93§1 krip, art.97§1 krip). Niemniej, w uzasadnionych sytuacjach, w szczególności gdy wymaga tego dobro dziecka, Sąd może w wyroku ustalającym pochodzenie dziecka orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców (art.93§2 krip), stosując przy tym odpowiednio przepisy art. 107 oraz 109-111 krip. Przepis art.111§1 krip pozwala na pozbawienie władzy rodzicielskiej w sytuacji gdy rodzic w sposób rażący zaniedbuje swoje obowiązki względem dziecka, w tym gdy nie interesuje się dzieckiem. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy trafnie uznał, że w niniejszej sprawie taka sytuacja zachodzi, a zatem istnieją podstawy do pozbawienia pozwanego praw rodzicielskich. Nie budzi wątpliwości, że po stronie pozwanego brak jest zainteresowania małoletnią, w szczególności nie pomaga matce dziecka w opiece nad nim, ani w jego wychowaniu. Nadto do tej pory, poza incydentalnymi spotkaniami, nie dochodziło do wzajemnych kontaktów pozwanego z córką. Zwrócić należy przy tym uwagę, że pozwany nie zmienił swojej postawy także po tym, gdy w toku niniejszego postępowania zostało potwierdzone, że małoletnia M. jest faktycznie jego córką. Kwestia kontaktów pozostaje nadal nieuregulowana, a pozwany nie wskazywał nawet, żeby przedsięwziął jakiegokolwiek kroki, aby tę kwestię usystematyzować. Co więcej, to raczej matka małoletniej powódki, próbowała nawiązać z nim kontakt i namówić go na kontakty z dzieckiem, co z kolei pozostało bez większego odzewu z jego strony. Poza brakiem osobistego wkładu w wychowanie dziecka, zwrócić należy także uwagę na to, że pozwany jedynie w ograniczonym zakresie łoży na jej utrzymanie. Powyższe każe uznać, że w chwili obecnej ziściły się przesłanki

do pozbawienia pozwanego władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. I.. Podkreślenia wymaga, że to rozstrzygnięcie nie jest ostateczne, albowiem w razie zmiany okoliczności, możliwe jest przywrócenie władzy rodzicielskiej, czy to w ograniczonym, czy to pełnym zakresie (art.111§3 krip). Nie można zatem wykluczyć, że w przyszłości, gdy pozwany zmieni swoją postawę (wesprze matkę w wychowaniu małoletniej, zwiększy swoje zainteresowanie, będą realizowane kontakty) może dojść do zmiany rozstrzygnięcia w tym zakresie. Na chwilę obecną nie ma natomiast podstaw do pozostawienia pozwanemu władzy rodzicielskiej.

Na marginesie wskazać można, że sprawowanie władzy rodzicielskiej dotyczy przede wszystkim kwestii bieżącego wykonywania opieki – podejmowania decyzji związanych z leczeniem dziecka, wyjazdami, czy zmianą miejsca zamieszkania – a w tym wypadku konieczność uzyskania zgody drugiego z rodziców, gdy zachodzi potrzeba podjęcia szybkiej decyzji, mogłaby skutkować szkodą dla dziecka, tym bardziej gdy wzajemne kontakty rodziców są utrudnione. Dodatkowo, odnosząc się do zarzutów pozwanego, że pozbawienie go władzy rodzicielskiej spowoduje odcięcie go od dziecka i będzie sprzeczne z dobrem dziecka, stwierdzić trzeba, że rozstrzygnięcie to pozostaje bez wpływu na prawo pozwanego do osobistych kontaktów z córką. Prawo takie przysługuje bowiem obojgu rodzicom, bez względu na to czy posiadają pełną władzę rodzicielską, czy też nie (art.113§1 krip). W razie braku porozumienia rodziców w kwestii kontaktów, nie ma przeszkód, aby którekolwiek z nich wystąpiło ze stosownym wnioskiem do sądu, który wyda rozstrzygnięcie w tym przedmiocie.

Z kolei, jeżeli chodzi o kwestię wysokości alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz małoletniej, to w ocenie Sądu Okręgowego, podzielić należy rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego. Sąd ten w sposób trafny uznał, że usprawiedliwione potrzeby małoletniej kształtują się na poziomie ok. 960zł miesięcznie. Sąd II instancji nie znalazł żadnych podstaw do kwestionowania powyższego ustalenia, albowiem odpowiada ono przeciętnym kosztom utrzymania dziecka w wieku małoletniej powódki. Obowiązek zaspokajania potrzeb dziecka spoczywa na obojgu rodzicach, którzy winni dołożyć wszelkich starań do jego utrzymania i wychowania (art.133§1 krip). Tego ciężaru nie można przerzucać wyłącznie na jednego z rodziców. Nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, że w niniejszej sprawie to matka małoletniej w dużo większym zakresie, poprzez osobiste starania, realizuje swój obowiązek alimentacyjny (art.135§1 krip), wobec czego pozwany winien w większym zakresie finansowo wspierać małoletnią i zaspokajać jej potrzeby. Zdaniem Sądu Okręgowego, kwota 600zł alimentów miesięcznie, odpowiada w pełni tym postulatami i założeniami. Nadto stwierdzić należy, że powyższa kwota odpowiada możliwościom zarobkowym pozwanego, który jest w stanie zarobić taką kwotę, aby uiszczać 600zł alimentów. Pozwany może realizować swoje plany zawodowe, gdyż ma do tego prawo, niemniej nie może to się odbywać kosztem dziecka, które nie może czekać kilku lat, aż pozwany zacznie lepiej zarabiać. Dziecko wymaga środków finansowych już w chwili obecnej a Sąd Rejonowy trafnie wskazał, że jeżeli pozwany nie jest w stanie obecnie uzyskiwać satysfakcjonujących dochodów w swoim fachu, to winien poszukiwać innego zajęcia, które umożliwi mu zaspokojenie tak potrzeb własnych, jak i dziecka. Posiadanie dziecka wiąże się z obowiązkami, w tym alimentacyjnymi, którym pozwany musi sprostać, czasami także kosztem własnych ambicji. Wbrew zarzutom pozwanego, rynek pracy umożliwia podjęcie takiego zatrudnienia, które będzie wystarczające dla uiszczania alimentów w kwocie 600zł, tym bardziej, że pozwany jest osobą młodą, zdolną do pracy, znającą kilka języków obcych. Matka dziecka nie jest natomiast w stanie samodzielnie zapewnić mu zaspokojenia wszystkich usprawiedliwionych potrzeb.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc, apelację pozwanego oddalił w całości jako bezzasadną.

SSO M. Wysocki SSO K. Godlewski SSO B. Łagodzińska